Mấy kinh nghiệm trong công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ của Hà Nội

Lê Sĩ Cẩn

(Ban tổ chức thành ủy Hà Nội)

Công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ của Hà Nội được chính thức đặt ra từ năm 1960. Mấy năm đầu, hoạt động của chúng tôi về mặt này thường đơn thuần coi trọng vấn đề chữa bệnh. Nhưng từ khi có chỉ thị của Ban bí thư Trung ương Đảng, chúng tôi đã tăng cường hoạt động một cách toàn diện hơn và có cán bộ chuyên trách về mặt này. Nhờ sự hướng dẫn của Ban tổ chức trung ương và Cục bảo vệ sức khỏe, nhờ sự giúp đỡ ủng hộ của các ngành ở trung ương và địa phương, và bản thân cán bộ phụ trách có nhiều cố gắng, công tác bảo vệ sức khỏe Hà Nội đã dần dần đi vào đúng hướng và thu được một số kết quả đáng kể.

Dưới đây là mấy kinh nghiệm của chúng tôi:

I - Bằng hành động thực tế và thiết thực, chúng tôi đã làm cho các cấp, các ngành và cán bộ ngày càng quan tâm hơn đến công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ

Những năm đầu, khi mới lập ra bộ phận bảo vệ sức khỏe cán bộ để chăm sóc, theo dõi tình hình sức khỏe của cán bộ chủ chốt thuộc các cơ quan lãnh đạo của Thành phố, nhiều đồng chí tán thành, một số đồng chí chưa ủng hộ, thậm chí có ý kiến cho rằng nên giải tán tổ chức này, vì số cán bộ trên khi đau ốm đã có bệnh viện hữu nghị Việt - Xô chăm sóc, với đầy đủ thuốc men, phương tiện, thầy thuốc giỏi. Nhiều đồng chí được mời đến để kiểm tra sức khỏe, làm bệnh lịch đã không đến, thậm chí có đồng chí mắc bệnh cấp tính cũng không chịu đi điều trị. Khắc phục tình hình này, chúng tôi đã kiên trì thuyết phục, đề cao trách nhiệm của địa phương, không ỷ lại vào trung ương trong việc bảo vệ sức khỏe cán bộ. Phương pháp chủ yếu là bằng những hành động cụ thể, chúng tôi làm cho các cơ quan lãnh đạo và số cán bộ trên dần dần nhận rõ tác dụng thiết thực của

công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ. Chúng tôi tìm mọi cách chăm sóc tốt sức khỏe cho đồng chí, thường xuyên kiểm tra, chẩn đoán, phát hiện bệnh kịp thời, có kế hoạch phòng ngừa theo thời điểm, đẩy lùi hoặc hạn chế được một số bệnh, bảo đảm cho đồng chí có đủ sức khỏe cần thiết để công tác. Chúng tôi thường xuyên báo cáo tình hình với các đồng chí về các chủ trương, phương hướng và những biện pháp cụ thể về bảo vệ sức khỏe cán bộ. Thấy được kết quả thiết thực, nhiều đồng chí đã tin tưởng, và từ đó đã thực sự quan tâm đến công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ, tích cực ủng hộ và tham gia nhiều ý kiến về phương hướng, nội dung hoạt động của công tác này. Kết quả đó cũng tác động mạnh mẽ tới các đồng chí lãnh đạo của các cấp, các ngành.

2 - Bảo vệ sức khỏe cán bộ có nội dung toàn diện, cần tranh thủ sự đóng góp tích cực của các ngành có liên quan.

Ngay từ khi mới thành lập, chúng tôi đã xác định công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ là một nội dung quan trọng trong công tác cán bộ; quản lý sức khỏe cán bộ là một mặt của công tác quản lý cán bộ nói chung. Nhận thức này của chúng tôi cũng như của các đồng chí y sĩ, bác sĩ chuyên trách làm công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ đã được củng vố và nâng cao dần trong hoạt động thực tiễn. Ban tổ chức thành ủy thường xuyên chăm lo góp ý kiến về nội dung, phương hướng, nghiên cứu quy định các chế độ cần thiết và đứng ra chủ trì các cuộc họp giữa các ngành có liên quan phục vụ cho hoạt động bảo vệ sức khỏe cán bộ; đồng thời thông qua Ban bảo vệ sức khỏe cán bộ để nắm cán bộ được toàn diện hơn.

Là một nội dung của công tác cán bộ, trong chừng mực nhất định, công tác bảo vệ sức khỏe phải cố gắng góp phần phục vụ các nhiệm vụ chính trị, các công tác trung tâm trong từng thời kỳ của thành phố. Ví dụ: từng thời kỳ, có những công tác trung tâm như giao thông vận tải, chống bão lụt, phòng không sơ tán... công tác bảo vệ sức khỏe của thành phố phải cố gắng tập trung lực lượng của mình nhằm bảo vệ và bồi dưỡng sức

khỏe cho các cán bộ các ngành, để các đồng chí có đủ khả năng đảm đương công tác, không vì đau yếu mà bỏ dở nhiệm vụ.

Quản lý sức khỏe cán bộ, là một việc khó khăn, phức tạp, phải theo dõi lâu dài mới có thể có sự nhận xét đầy đủ, đúng đắn. Vì vậy, những cán bộ, y sĩ, bác sĩ được Thành ủy chỉ định vào Ban bảo vệ sức khỏe cán bộ đều được lựa chọn chu đáo. Ban bảo vệ sức khẻo cán bộ Hà Nội có một bác sĩ và một y sĩ chuyên trách, phương tiện ít, diện cán bộ phải quản lý lại tương đối rộng, nhưng nhờ cầm lâu ở công tác này, yên tâm với nhiệm vụ, có ý thức nghiên cứu, tìm học cái mới chịu rút kinh nghiệm và có tinh thần phục vụ đúng mức, các đồng chí đã quản lý sức khỏe của cán bộ tương đối tốt. Hồ sơ bệnh lịch của từng cán bộ được sưu tầm và lưu trữ đầy đủ. Sự diễn biến về bệnh tật của từng cán bộ được nắm tương đối chắc. Các đồng chí quyết tâm phát hiện bệnh và chữa cho người bệnh tới cùng. Các đồng chí còn đề ra được những phương pháp phòng bệnh thích hợp cho từng loại bệnh, từng đối tượng, trong từng thời tiết nhất định.

Chúng tôi nhận rõ rằng công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ không chỉ bó hẹp trong việc phòng bệnh và chữa bệnh, mà còn bao gồm các mặt khác như ăn uống, nghỉ ngơi, vui chơi giải trí, thể dục thể thao. Những mặt hoạt động này góp phần quan trọng trong việc bồi dưỡng, nâng cao thể lực cho cán bộ, phải được các cơ quan có trách nhiệm như công đoàn, thương nghiệp, văn hóa, thể dục, thể thao... cùng quan tâm lo lắng, với tinh thần chủ động, tích cực. Hằng năm, trước khi kết thúc mùa Xuân, chúng tôi đã chuẩn bị xong danh sách cán bộ cần nghỉ ngơi, an dưỡng trong dịp hè, thu; trong danh sách đã dự kiến rõ người nào cần nghỉ ở vùng bờ biển, trung du hay miền núi, nghỉ tháng nào, thời gian bao nhiêu lâu; và chúng tôi đã cử cán bộ đi liên hệ với các địa phương có nơi nghỉ để chuẩn bị trước cho chu đáo. Việc cung cấp đường, sữa, thịt, phục vụ cho khu nghỉ mát và an dưỡng Quảng bá được ngành thương nghiệp quan tâm giải quyết thỏa đáng, trong điều kiện chung cho phép. Vấn đề ăn uống cho một số cán bộ yếu, mệt trong hoàn cảnh gia đình đi sơ tán, công tác

khẩn trương, được quan tâm giải quyết tương đối tốt. Ngành thể dục thể thao tạo mọi điều kiện thuận lợi để cán bộ có thể tham gia các hoạt động thể dục, chèo thuyền,bơi lội... và cử huấn luyện viên có kinh nghiệm để hướng dẫn. Trong năm qua, Hà Nội bước vào trực tiếp chiến đấu, hoạt động bảo vệ sức khỏe được chuyển theo thời chiến, một số mặt hoạt động trước đây đã và được thay đổi thích hợp với hoàn cảnh mới.

Việc tranh thủ các ngành có liên quan kể trên phục vụ cho công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ là hết sức cần thiết. Nhưng qua thực tế của Hà Nội, chúng tôi thấy không nhất thiết phải để các đồng chí lãnh đạo ở các ngành này làm một thành viên của Ban bảo vệ sức khỏe. Như thế tránh được sự cồng kềnh về tổ chức. Chỉ cần các ngành có ý thức, có nhiệt tình, và sẵn sàng cộng tác thì mọi việc sẽ tiến triển tốt. Khi có việc liên quan đến ngành nào, hoặc nhiều ngành, chúng tôi mời các đồng chí phụ trách ngành đến bàn riêng hoặc bàn chung để giải quyết cho sâu và chu đáo. Việc triệu tập họp các ngành có liên quan do Ban tổ chức thành ủy chủ trì và làm trung tâm phối hợp.

Để giúp cho mỗi cán bộ biết giữ gìn sức khỏe của mình, chúng tôi rất chú ý việc nâng cao nhận thức, nâng cao tự giác cho đồng chí, để mọi người tham gia hoạt động bảo vệ sức khẻo và nâng cao thể lực như vui chơi, giải trí, thể dục, thể thao... Những hoạt động này đem lại một số kết quả tốt, song cán bộ chưa tham gia đồng đều, nhiều đồng chí còn lười, ngại. Đây là một nhược điểm, chúng tôi đang cố gắng khắc phục.

3 - Hoạt động y tế, mặt chủ yếu của công tác bảo vệ sức khỏe phải chủ động và thường xuyên nâng cao về chất lượng.

Công tác y tế giữ vai trò chủ yếu trong công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ. Nhưng nội dung hoạt động y tế của ban bảo vệ sức khỏe cán bộ có gì khác với hoạt động của các bệnh viện, thì cần phải làm rõ để khỏi chồng chéo, gây ra lãng phí vô ích. Qua mấy năm hoạt động và rút kinh nghiệm, chúng tôi thấy nội dung hoạt động y tế về bảo vệ sức khỏe là y

học dự phòng. Nó có trách nhiệm theo dõi và chăm sóc sức khỏe cán bộ ở hai khâu: thường ngày khi cán bộ không phải vào nằm bệnh viện và sau khi cán bộ ở bệnh viện ra. Thường ngày, phải nắm chắc được sức khỏe, phát hiện sớm bệnh của cán bộ đề phòng trước; và sau khi cán bộ ở bệnh viện ra, tiếp tục theo dõi và chăm sóc tốt, bảo đảm bệnh khỏi dần và không tái phát, ngăn ngừa bệnh không trầm trọng thêm hoặc không xảy ra tai biến đột ngột. Chúng tôi liên hệ chặt chẽ với bệnh viện, nắm vững tình hình diễn biến về sức khỏe của cán bộ khi đang điều trị. Nhờ vậy, khi cán bộ ra viện, chúng tôi theo dõi một cách thuận lợi. Trong việc theo dõi và chăm sóc thường ngày sức khỏe của cán bộ, chúng tôi giúp cho cán bộ hiểu được bệnh của mình, các triệu chứng, khả năng biến chứng của bệnh và có ý thức chủ động đề phòng. Những năm trước đây, chúng tôi thường tổ chức nói chuyện về phòng bệnh chung chung, nên cán bộ tham dự ít. Rút kinh nghiệm này, chúng tôi tổ chức thành từng nhóm bệnh (huyết áp, loét dạ dày, thấp khớp....), mời từng nhóm đến tọa đàm riêng, vừa sâu vừa bổ ích. Ví dụ: đối với nhóm bệnh huyết áp cao, sau khi phân tích về nguyên nhân của bệnh và cách đề phòng, chúng tôi nêu khẩu hiệu ba chống: chống lạnh đột ngột, chống táo bón, chống ăn buổi tối và cấp cho mỗi đồng chí trong nhóm bệnh một hoặc hai loại thuốc dự phòng cần thiết. Kết quả là trong năm 1966, nhóm người bệnh này được bảo vệ tương đối tốt, thuốc bệnh cũng đỡ tốn kém...

Để cán bộ tin tưởng vào hoạt động y tế của Ban bảo vệ sức khỏe, chúng tôi phải thường xuyên nâng cao chất lượng phòng bệnh và chữa bệnh. Số lượng và trình độ chuyên môn của cán bộ Ban bảo vệ sức khỏe có hạn, phương tiện chữa bệnh ít, nhưng các đồng chí đã nêu cao tinh thần tự lực cánh sinh, quyết tâm đi sâu vào chuyên môn, chịu nghiên cứu lý thuyết và học tập các giáo sư, bác sĩ chuyên khoa, học tập trong kinh nghiệm thực tế nhằm nâng cao trình độ của mình. Mặt khác, tranh thủ sự giúp đỡ của các bệnh viện trung ương và địa phương để có đủ cán bộ và phương tiện xét nghiệm, chẩn đoán hiện đại, làm cho chất lượng phòng

bệnh và chữa bệnh ngày được nâng cao. Đồng thời việc quản lý người bệnh ngày càng tốt hơn. Do đó, sức khỏe nói chung của cán bộ được bảo đảm, trong điều kiện có chiến tranh và chúng tôi đã chữa được một số bệnh hiểm nghèo của một số cán bộ. Gần đây, thực hiện phương châm kết hợp Đông y với Tây y, bộ phận y tế của Ban bảo vệ sức khỏe đang cộng tác với Hội đông Y Việt Nam và một số bác sĩ chuyên khoa, bước đầu điều trị có kết quả một số bệnh về thần kinh, hen suyễn, thấp khớp... bằng phương pháp "thủy châm" với dược liệu nọc ong và một số thuốc Tây Y thông dụng.

Trên cơ sở quản lý, nắm vững tình hình bệnh tật của từng cán bộ, chúng tôi chia sức khỏe của cán bộ ra làm bốn loại, đi sâu tìm hiểu nguyên nhân sinh bệnh, các điều kiện công tác, sinh hoạt, tuổi tác có ảnh hưởng đên sự phát triển của bệnh, để có phương hướng và kế hoạch phòng, chữa phù hợp. Nhưng theo cách phân loại này, chúng tôi thấy còn chung chung, chưa hợp lý, nên đã mạnh dạn áp dụng kinh nghiệm quản lý sức khỏe ở một số nước, bước đầu lập bảng "hạch toán sức khẻo" cho từng cán bộ. Xây dựng bảng "hạch toán sức khỏe" là một phương pháp phân loại sức khỏe rất cụ thể và khoa học, có tác dụng thiết thực trong việc định phương án bảo vệ sức khỏe cho cán bộ. Việc làm này rất mới, đòi hỏi sự cố gắng lớn của bộ phận chuyên môn và giúp đỡ của các giáo sư, bác sĩ chuyên khoa có kinh nghiệm. Chúng tôi đang tích cực phấn đấu theo phương hướng này.

Những việc làm trên đây của chúng tôi mới chỉ là bước đầu. Trong công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ, chúng tôi vẫn còn nhiều khuyết điểm, như diện quản lý sức khỏe cán bộ chưa được mở rộng; việc hướng dẫn cho các ngành, các cấp quan tâm đầy đủ đến việc bảo vệ sức khỏe cán bộ chưa làm được tốt; công tác tuyên truyền nhằm nâng cao ý thức bảo vệ sức khỏe của mỗi cán bộ chưa được đẩy mạnh... Thời gian tới, chúng tôi sẽ ra sức khắc phục khuyết điểm này, phát huy những kết quả đã thu được, nhằm nâng cao không ngừng chất lượng công tác bảo vệ sức khỏe cán bộ.